

РЕЗЮМЕТА НА ПУБЛИКАЦИИТЕ

на доц. д-р ТАТЯНА АЛЕКСИЕВА,

представени за участие в конкурс за заемане на академична длъжност „професор” по професионално направление 2.1. *Филология (Славянски езици. Съвременен руски език – фонетика и графика)*, обявен в ДВ, бр. 83/17.10.2017 г.

I. Монография

Алексиева, Татяна. *Явления хезитации в русском спонтанном дискурсе*. София: Парадигма, 2017, 231 с. (ISBN 978-954-326-327-1)

За съвременния етап на развитието на лингвистичната наука е характерна смяна на научната парадигма и ориентация към анализа на езика в условията на реалното му функциониране. Темата на представената монография е актуална поради повишения в последно време интерес към устния спонтанен дискурс, който все още не е достатъчно проучен. Към проблемите, които не са намерили своето решение, следва да бъде отнесено и явлението *хезитация*. За първи път в русистиката се предлага интердисциплинарен подход към проявите на хезитация в звучащата реч, който комбинира методите на експерименталната фонетика, дискурсия анализ, когнитивната лингвистика, прагматиката и др.

Монографията съдържа 231 стр. и се състои от увод, три глави (*Основи на изследването на спонтанния дискурс, Явлението хезитация, Хезитационни маркери в спонтанния дискурс*), заключение и списък на използваната литература (общо 239 заглавия, 45 от които на англоезични автори, а също така 11 лексикографски източника).

Уводът представя обекта, целите, задачите и методите на изследването. Емпиричният материал съдържа автентични текстове, записани от автора в Лабораторията по речева комуникация към Московския университет „М. В. Ломоносов“ (общо 10 часа звучене). С цел изследването да отразява по-пълно проучваните явления са ексцерпирани примери и от електронния Национален корпус на руския език, по-конкретно от устния му подкорпус. Подчертава се спецификата на естествената спонтанна реч като базов модус на съществуване на езика, както и необходимостта от анализ на хезитационните явления в този тип дискурс с оглед на решаването на въпросите, свързани с делимитацията на речевия континуум, функциите

на паузите в структурата на изказването и причините за речевите затруднения на говорещия.

В Първа глава се представят основните теоретични положения, свързани с анализа на спонтанния дискурс; разработва се понятийно-терминологичният апарат на изследването, уточняват се ключовите понятия и категории, установяват се релациите между отделните конституенти на устно-речевия дискурс. Застъпва се виждането, че дискурсът като комуникативен феномен има двойствена природа и може да бъде изследван в интерактивен режим – като процес, който се разгръща във времето, както и като резултат от този процес.

Изяснява се съотношението между писмения и устния дискурс. Специално внимание се обръща на диференторите на спонтанния дискурс: наличие на комуникативен партньор, директен мониторинг от страна на говорещия на бързо променящите се ситуативни стимули и реакции на адресата, доминираща роля на супрасегментните и невербалните средства и др. Открояват се принципите на прозодично структуриране и механизмите за пораждаване и възприемане на спонтанната реч (в съпоставка с писмената).

Систематизират се гледните точки за същността на спонтанния дискурс. Защитава се позицията, че върху този вид комуникация, в който планирането и продуцирането на речта протичат синхронно, съществено въздействие оказват нефонетичните фактори: 1) екстралингвистичните условия (ситуативна обусловеност на репликите, видът речева дейност, социално-психологичните характеристики на комуникантите и др.); 2) текстообразуващите фактори на ниво замисъл и вербализация. Времевият дефицит при устното спонтанно общуване и детерминиранието от него специфични закономерности на строежа на дискурса влияят на синтактичната организация на изказването и съответно на прозодичното оформяне на речевите единици (фонетични думи, синтагми, фрази), чиито граници често са аморфни, размити.

Обсъждат се възгледите за сегментацията на спонтанния континуум, като се открояват три основни критерия – семантичен, синтактичен и прозодичен. Подкрепено е становището за бифункционалната роля на паузите в потока на речта, които, от една страна, служат като делимитационни маркери за разграничаване на ритмико-синтактичните единици, а от друга – като средства за екстериоризация на когнитивните процеси, свързани със селекцията на подходящи езикови единици, с планирането на съобщението и контрола от страна на говорещия.

Втора глава се фокусира върху явлението хезитация, което е присъщо на всички форми и жанрове на устната комуникация.

Съпоставят се различни класификации на начините за изразяване на хезитациите, прилагани в трудовете на англоезични и руски лингвисти. Изясняват се допирните точки и съответствията в разглежданите концепции. Обсъжда се статутът на дискурсните маркери в рамките на различни теоретични парадигми. Прецизират се основните термини, отнасящи се към хезитационните явления, които в хода на устното общуване изпълняват ролята на когнитивни регулатори на дискурса.

Предложена е детайлна таксономия на хезитационните явления и начините за тяхната експликация в руския спонтанен дискурс.

В Трета глава са представени резултатите от собствено изследване на езиковия материал. Анализирана е материалната страна на хезитациите – инвентарът от сегментните и супрагментните средства (незапълнени паузи, парафони, дискурсни маркери), използвани от говорещия в ситуации на колебание.

Аргументира се виждането, че някои от хезитационните филъри са езикови единици с определена семантика, но в контекста на спонтанния диалог, те претърпяват пълна или частична десемантизация, като предават информация, отнасяща се не към пропозиционалното съдържание на изказването, а към начина на организация и представяне на информацията. Разкрива се взаимната връзка между вида хезитация и характера на затрудненията, които говорещият изпитва при генерирането на речта. В рамките на конверзационния анализ се открояват два аспекта на хезитациите: 1) планиране на проспективна речева програма; 2) контрол върху адекватността на вербализацията и корекция на неправилно изградените фрагменти на дискурса.

За пръв път се изследва комбинаториката на различните типове хезитационни маркери. В хода на анализа е установено, че предлозите и союзите служат като средство на съединяване на фрагментите на устния дискурс на локално кохерентно равнище.

Проучването на дистрибуцията на съюзите на границите на ритмичните единици дава основание да се твърди, че те не само служат като конверзационни конектори, но същевременно изпълняват и ролята на индикатори на делимитацията на речевия континуум. Това хвърля светлина върху механизмите за осъществяване на интеграцията и сегментацията на отделните части на спонтанния дискурс.

Приносен момент се съдържа в разкритата корелация между местоположението на маркерите за препаративна замяна в рамките на изказването и тяхно прозодично

оформление. Доказва се, че в устната реч маркерът *это* образува единна хезитационна конструкция с формите *как его, как ее, как их*, която служи като градивен материал при структурирането на изказването. Заслужава внимание установената прозодична проминентност на изследваните маркери, които: 1) се артикулират като единен комплекс в пределите на синтагмата; 2) се разграничават един от друг с паузи.

Проследява се комбинаториката на маркерите за препаративна замяна: определя се синтактичната им позиция и тяхната съчетаемост с други дискурсни единици (*ну, вот, там, вот такое, значит*). Анализът показва, че разглежданите маркери могат да формират пространствена хезитативна конструкция, включваща от 2 до 6 единици.

Проучени са основните типове автокорекции, отнасящи към различните равнища на пораждаване на речта, и са разкрити мотивите за тяхната поява. В зависимост от начина на инкорпориране на репаранса в локалната структура на дискурса е предложена оригинална класификация на автокорекциите. Данните от осъществения функционален анализ сочат, че автокорекциите могат да бъдат ориентирани към: 1) регулиране на качеството на предаваната информация (семантична корекция); 2) възстановяване на качеството на речта (фонетико-прозодична и граматична корекция).

Очертана е спецификата и сферата на действие на маркерите-апроксиматори *как бы, типа и так сказать*. Открити са основните прагматични функции на тези единици: сигнализиране за смекчаване на категоричността на оценката, индикация за адекватността на вербализацията, маскиране на речевото затруднение на говорещия в проблемните точки на дискурса и др.

Сред общите изводи е наблюдението, че в потока на речта хезитациите осигуряват кохерентността на изказването и регулират процеса на вербалната интеракция, като предоставят на говорещия допълнително време за планиране и подбор на езиковите средства.

II. Статии

Публикации в областта на фонетиката

1. Алексиева, Т. *Просодические характеристики текста рекламы*. – *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*. Том 54, кн. 1, сб. Б. Филология. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2016, с.58-68.

Това оригинално експериментално изследване се фокусира върху прозодичните характеристики на рекламния дискурс и по-конкретно аудио- и видеорекламите.

Обосновава се ролята на речевия ритъм в структурирането на устния рекламен текст. Уточнява се спецификата на взаимодействието между супрасегментните и лексикално-синтактичните средства в рамките на фонетичната дума и синтагмата. Разкриват се прозодичните особености на строежа на синтагмата, като се отчита фактът, че делимитацията на рекламните текстове се определя не само от текстообразуващите, но и от модално-емфатичните фактори. Чрез статистически анализ на обширен по обем емпиричен материал, придружен с диаграми и таблици, се определят най-фреквентните типове акцентно-ритмични единици, които образуват основното ядро в аудиорекламните текстове. Изведени са релевантните паралингвистични компоненти (фонации, тембър, мелодика, темпо), които определят спецификата на звучащия рекламен текст.

2. Алексиева, Т., Е. Раденкова. *Фонетическият аспект в обучението на българските студенти-русисти*. – В: *Руският език за рубежом*, №4, 2010, с. 24–30.

В статията се анализират причините за интерференцията от фонетичен и перцептивен тип, наблюдавана при български студенти, изучаващи руски език. Въз основа на проучване на грешките, допускани от български студенти русисти, се изяснява ролята на прогнозирането на езиковата интерференция при усвояването на руската прозодия. Специално внимание се обръща на възможната транспозиция на прозодичните модели от родния към изучавания език.

3. Алексиева, Т. *Фонетическата интерференция в речта на студентите-русисти*. – В: *Русистика 2013. Язык, коммуникация, культура. Сборник материалов международной научной конференции: “Русистика XXI века: традиции и перспективы”, 11-12 октября 2013 г. УИ “Епископ Константин Преславски”, Шумен, 2013, с. 23-30.*

Статията се фокусира върху трудностите при формирането на езикова компетентност както на ниво фонетична реализация на прозодичните единици, така и на функционално ниво. Въз основа на данните от осъществения инструментален и перцептивен анализ са изведени интонационните модели на различните видове общи въпроси и повествователни изказвания в руския и българския език. Установени са сходствата и различията на тези модели в двата езика.

4. Алексиева, Т. *Прозодията на думите в устния дискурс*. – В: *Иновации в изследванията на руския език, литература и култура. Сборник доклади*.

Конференция МАПРЯЛ. Т.1. Пловдив, 31 октябрия – 3 ноябрия 2006. Пловдив: УИ „Паисий Хилендарски“, 2007, с. 87–94.

Статията е посветена на строежа и прозодичните особености на фонетичната дума в руския и българския език. В резултат на перцептивен и акустичен анализ се открояват значимите промени в прозодичната структура на фонетичната дума в спонтанната реч. Установяват се видовете трансформации в структурата на фонетичната дума в двата езика.

5. Алексиева, Т. *Речевые сигналы и акцентно выделенные слова в устном деловом тексте (на материале русского языка)*. – В: *Славистични изследвания. Сборник, посветен на XII международен конгрес на славистите. Т. 7. УИ “Св. Кл. Охридски”*. София, 2005, с. 111–121.

В статията се разглежда влиянието на ситуативните и прагматичните фактори върху функционирането на структурните маркери на звучащия текст – речевите сигнали и акцентното открояване на думата. Въз основа на квантитативна оценка на показателите са получени нови данни за корелацията на степента на прозодичната проминентност и смисловата натовареност на думите в различните устни жанрове на деловия дискурс.

6. Алексиева, Т. *О явлениях хезитации в спонтанном дискурсе. Мир русского слова и русское слово в мире. Материалы XI Конгресса МАПРЯЛ. Т. 1. Новое в системно-структурном описании современного русского языка. Речевая деятельность: современные аспекты исследования. Sofia: Heron Press, 2007, с. 275-280.*

В статията се анализират най-различни видове хезитационни явления в руската реч. Прилага се комплексен аналитичен подход, съчетаващ анализа на прозодичните характеристики на хезитационните маркери с анализа на техните функции. Разграничават се основните типове хезитационни явления с оглед на трудностите, възникващи при продуцирането на устния спонтанен дискурс.

7. Алексиева, Т. *Маркеры автокоррекции в спонтанной речи*. – В: *Русистика сегодня: традиции и перспективы. Сборник докладов юбилейной международной научной конференции (23-25 ноября 2016 г.)*. София: Тип-топ прес, 2017, с.42-51.

Върху данни от спонтанната речева продукция се прави първи опит за класификация на речевите сигнали за автокорекция в руската спонтанна реч в

зависимост от езиковото равнище на тяхната реализация – артикулационно, лексикално и граматично.

8. Алексиева, Т. *Вроде как бы так сказать, или о так называемом спаме в спонтанной речи.* – В: *Русистика: вчера, сегодня, завтра. Сборник докладов юбилейной международной научной конференции (29 юни – 2 юли, 2017) / Ред. В.Аврамова, А. Пенчева, Г. Гочев и др. София, 2018, с. 29-36.*

В статията се мотивира необходимостта от използване на термина «информационен спам» по отношение на маркерите *как бы, типа* и др., които са широко разпространени в руската разговорна реч. Предложени са нови параметри за класификацията им въз основа на техните прагматични функции.

9. Алексиева, Т. *К проблеме сегментации устно-речевого дискурса.* – В: *Теоретические и методические проблемы русского языка как иностранного. Новые информационные технологии в лингвистической и методологической науке. Доклады и сообщения. IX Международный симпозиум МАПРЯЛ, Велико Търново, 5-8 апреля, 2006. Велико Търново: АСТАРТА, 2006, с. 675–678.*

В статията се разглеждат релевантните характеристики на устно-речевия дискурс. Анализира се действието на механизмите за конструиране на изказването: разгръщане на комуникативно-смесовата и лексико-синтактичната структура на изказването по блокове, формиране на дихателните цикли, които корелират със смисловите блокове в рамките на изказването и др.

Публикации в областта на графиката

10. Алексиева, Т. *Игра с графикой в Рунете.* – В: *Русистика: язык, культура, перевод. Юбилейная международная научная конференция. София, 23-25 ноября 2011. Доклады. София: Изток-Запад, 2012, с. 169-176.*

В статията е предприето проучване на езиковата игра с графиката в руската интернет комуникация (върху материал от форуми, блогове, чатове и др.). Изследвани са различните комбинации на елементите от традиционните графични системи и елементите от други кодови системи (цифри, символи), както и параграфемните средства.

11. Алексиева, Т. *Об использовании иноязычной графики в Рунете.* – В: *50 години – врата към образованието и прозорец към света (по случай 50-годишнината от основаването на Департамента за езиково обучение, 14-15 юни 2013). УИ “Св. Кл. Охридски”, София, 2013, с. 357-365.*

12. Алексиева, Т. *О взаимодействии кириллицы и латиницы в современной письменной коммуникации*. – В: *Научни трудове на ПУ „Паисий Хилендарски“*. Том 53, кн. 1, сб. А. Филология. Пловдив: Университетско издателство „Паисий Хилендарски“, 2015, с. 305-315.

13. Алексиева, Т. *Графогибридизация как отражение демократизации языка в коммуникативном пространстве Рунета*. – В: *Движение и пространство в славянските езици, литератури и култури. Сборник с доклади от 12-те международни славистични четения. София, 9-10 май, 2014. Т. 1. Езикознание. София: УИ “Св. Кл. Охридски”, 2015, с. 166-172.*

В тези три публикации се разглежда слабо проученият въпрос за механизмите на взаимодействие на кирилицата и латиницата в рускоезичната писмена комуникация. Анализират се разнообразните игрови техники за създаване на графични хибриди, като се акцентира върху тяхната прагматична (експресивно-оценъчна) функция. Подчертава се ролята на параграфемните елементи при изразяване на различни конотации в писмената комуникация в електронна среда. Разграничават се два начина за образуване на графични хибриди, съставени от латински и кирилски графични компоненти: 1) включване само на една латинска литера в структурата на руската дума; 2) вграждане на смислообразуващ чуждоезичен компонент, изписан на латиница, в руската лексикална единица. На анализ са подложени случаите на семантично „изместване” (*семантически сдвиг*) в резултат на прилагането на тези графични игрови техники.

Обсъждат се трудностите при разбирането на смисъла на някои от графичните новообразувания от хибриден тип в руската писмена реч от страна на чуждоезичните реципиенти. Данните сочат, че те са свързани преди всичко с недостатъчното познаване на културната ситуация и широкия прагматичен контекст на комуникацията. Коментират се и редица случаи на комуникативен неуспех при създаването и интерпретацията на графичните хибриди.

Публикации в областта на методиката на преподаването на руски език като чужд

14. Алексиева, Т. *Об использовании песен в обучении иностранному языку*. – В: *Обучение русскому языку на протяжении всей жизни. Непрерывное единство всех этапов обучения русскому языку: детский сад – школа – университет. Русе, 2009, 93–97.*

15. Алексиева, Т. *Мултимедийный курс в рамках проекта "Languages and Integration through Singing"*. – В: *Теоретические и методические проблемы русского языка как иностранного в традиционной и корпусной лингвистике. X*

Международный симпозиум МАПРЯЛ, Велико Търново, 8-11 април 2010. Велико Търново: ИВИС, 2010, с. 535–538.

В настоящите статии се представят резултатите от двегодишна работа в рамките на международен проект “Languages and Integration through Singing”. Прилагат се формални и съдържателни критерии за селекция на автентичен рускоезичен песенен материал. Предложен е модел за работа с него, включващ 4 етапа: 1) концептуализация на новия материал, 2) интериоризация на получените езикови, речеви и социокултурни знания, 3) репродукция и 4) продукция. Разглеждат се механизмите, чрез които музиката и песните въздействат на мотивацията на изучаващите руски език, на развитието на техните речеви навици и познавателни способности, както и на качеството на усвояване на новия учебен материал.

III. Учебници и учебни помагала

1. *Сборник текстове за превода с българско език на руски за студентите на руския филология.* Съставители: Алексиева Татьяна, Василева Светлана, Спасова Римма, София, 2010.
http://www.actalinguistica.com/docs/site/Translation_SU.pdf

Обект на внимание са проблемите на учебния превод в процеса на университетското обучение по руски език като чужд. Представени са текстове, които дават възможност за максимално активизиране на знанията по граматика и лексика при превод на художествена литература и публицистика, както и за съпоставка на лексикално-граматичните и стилистичните особености на руските езикови единици и техните функционални еквиваленти в българския език.

2. Татьяна Алексиева, Олга Лазова, Виолета Миланова. *Я знаю на отлично русский язык 9 класс.* София: PONS, 2011. (ISBN 978-954-344-189-1)

3. Татьяна Алексиева, Олга Лазова, Виолета Миланова. *Я знаю на отлично русский язык 10 класс.* София: PONS, 2011. (ISBN 978-954-344-190-7)

4. Татьяна Алексиева, Олга Лазова, Виолета Миланова, Анна Деянова-Атанасова. *Я знаю на отлично русский язык 11 класс.* София: PONS, 2011. (ISBN 978-954-344-191-4)

5. Татьяна Алексиева, Олга Лазова, Виолета Миланова. *Я знаю на отлично русский язык 12 класс.* София: PONS, 2011. (ISBN 978-954-344-192-1)

Учебната система е предназначена за нива А1 – В1+ в системата на «Общоевропейските компетенции за владеене на чужд език». Приложени са най-съвременните методи и подходи в практиката на преподаване на чужд език, насочени към развиването на знания и умения в рамките на четирите вида речеви дейности – слушане, говорене, четене и писане.

6. Татяна Алексиева, Виолета Миланова, Антония Радкова. *За да знам повече в 5 клас РУСКИИ*. Издателство Клет България. София, 2013. (ISBN 978-954-344-240-9)

7. Татяна Алексиева, Олга Лазова, Виолета Миланова, Антония Радкова. *За да знам повече в 6 клас РУСКИИ*. Издателство Клет България. София, 2013 (ISBN 978-954-344-241-6)

8. Татяна Алексиева, Виолета Миланова, Антония Радкова. *За да знам повече в 7 клас РУСКИИ*. Издателство Клет България. София, 2013 (ISBN 978-954-344-242-3)

9. Алексиева, Татяна. *PONS Глаголите с един поглед – Руски*. София: КЛЕТ България, 2015 (ISBN 978-954-344-275-1)

В изданието са представени компактно основните граматични правила за употреба на руските глаголни форми в табличен вид, илюстрирани с много примери.

10. Татяна Алексиева, Евгения Костова, Виолета Миланова. *Конечно! Учебник по руски език за 5 клас. Книга за учителя*. Издателство Клет България. София, 2017 (ISBN 9789543443215)

11. Татяна Алексиева, Евгения Костова, Виолета Миланова. *Конечно! Учебник по руски език за 6 клас. Книга за учителя*. Издателство Клет България. София, 2017 (ISBN 9789543443512)

Учебните системи «*Конечно*» (5 – 7 клас) и «*За да знам повече в 5 (6, 7) клас. Руски*», са разработени в съответствие с Държавните образователни стандарти по руски език. Учебниците са насочени учениците, които изучават руски като първи чужд език. В тях са представени разнообразни упражнения и креативни задачи, игри и проекти, чрез които се затвърждават вече придобитите знания. Всеки урок от разработените учебници и учебни помагала съдържа оригинални текстове с актуална тематика, близка до интересите на учениците от съответната възрастова група.

12. Мултимедиен учебен курс “*Languages and Integration through Singing*” (Учете руски с помощта на песни) – <http://www.languagesbysongs.eu/page-01-rus.htm>

Курсът е предназначен за всички, които изучават руски език. Курсът съдържа текстове на песни, видеоклипове, караоке, граматични упражнения, речник.

13. Алексиева, Татяна, Анна Липовска, Елена Раденкова. *Руски език. Тестове за кандидатстудентски изпит*. Изд-во “Граμμα”, В.Търново, 2005. (ISBN 954-8805-66-9)

Създадено е първото учебно помагало, което запознава кандидат-студентите със структурата и съдържанието на новия формат на приемния изпит по руски език в Софийския университет и може да послужи за (само)контрол на знанията им в процеса на тяхната подготовка. Тестовите задачи по лексика и граматика са съобразени с типичните трудности, които българите срещат при овладяването на руския език.

IV. Речници

1. *PONS Kompaktwörterbuch Russisch*. Anna Lipovska, Elena Mesnyankina, Iveta Velichkova, Nadezhda Deleva, Nikoleta Velichkova, Olga Lazova, Tatyana Aleksieva, Tatyana Balova. Ernst Klett Sprachen Gmb, Stuttgart, 2005. (ISBN 3-12-517207-1) <https://de.pons.com/woerterbuch/pons-kompaktwoerterbuch-russisch-978-3-12-517973-8/russisch>

Универсалният двуезичен речник е удобен справочник с над 125 000 думи и изрази, обхващащи основния речников фонд на съвременния писмен и говорим немски език. Речникът съдържа многобройни илюстративни примери и подробни приложения (спрежение на неправилните глаголи, склонение на имената, числа и мерни единици, географски понятия). Прагматичната насоченост на речника обуславя включването в него на раздел „Частна кореспонденция“.

2. *PONS Джобен речник руско-български/ българско-руски с миниразговорник*. Олга Лазова, Ренета Божанкова, Татяна Алексиева. Редактор Татяна Алексиева. Ernst Klett Sprachen Gmb, Stuttgart, 2008, КЛИЕТ България, София, 2008; 2009; 2014. (ISBN 978-954-344-056-6)

Създаденият съвременен двуезичен речник обхваща 42 000 думи и изрази. Подбрани са най-употребяваните примери, илюстриращи лексикалната съчетаемост. Речникът включва и специално разработен миниразговорник за пътуване.

3. *PONS Новейший англо-русский и русско-английский словарь*. Татяна Алексиева, Р. Божанкова, О. Лазова, С. Петкова, Е. Ралфс, Н. Вазов. Москва: Рипол Классик, 2011. (ISBN 978-5-386-03126-8) - <http://www.ozon.ru/context/detail/id/7092144/>

Изготвен е комуникативно ориентиран лексикографски продукт, в който са представени значителен брой думи и фрази от разговорната реч. Речникът включва и специален раздел „Частна кореспонденция“, който подпомага осъществяването на писмена комуникация.

4. *PONS Универсальный англо-русский и русско-английский словарь*. 40 000 слов и выражений. Алексиева Т. (ред.). Москва: Рипол Классик, 2012. (ISBN 9785386047948) - <https://www.chitai-gorod.ru/catalog/book/359650/>

5. *PONS Современный словарь. Англо-русский и русско-английский*. 40 000 слов и выражений. Алексиева Т. (ред.). Москва: Рипол Классик, 2012. (ISBN 9785386050603) - <https://www.chitai-gorod.ru/catalog/book/369605/>

Разработени са двуезични речници от нов тип, съдържащи думи и изрази от съвременния писмен и говорим английски и руски език. Редица думи са снабдени със страноведски коментар.

V. Научна редакция и съставителство

В тази група се включват съставителството и научната редакция на научни сборници, монографични издания и учебници в областта на русистиката.

1. *Мир русского слова и русское слово в мире*. Т. 1: Новое в системно-структурном описании современного русского языка. Речевая деятельность: современные аспекты исследования. Материалы XI Конгресса МАПРЯЛ. Варна, 17 – 23 сентября 2007. Sofia: Heron Press, 2007 (съвместно с А. Градинарова).

2. *Качество обучения русскому языку*. Материалы Международного форума в Софии. София, 2012. (съвместно с М. Георгиева, С. Почеканска, А. Радкова, В. Миланова и др.).

3. *Русистика сегодня: традиции и перспективы*. Сборник докладов юбилейной международной научной конференции (София, 23-25 ноября 2016 г.). София: Тип-топ прес, 2017. (Редактор и съставител съвместно с А.Вачева, Ц. Ралева, А. Радкова, К. Петрова и др.).

4. Петкова, С. *Метадискурсивные единицы русского языка. Функционально-прагматический аспект*. София: УИ “Св. Кл. Охридски”, 2011. (Научен редактор на монографията).

5. Мертен, О. *PONS Граматиката с един поглед – Руски*. София, 2009. (Редактор).

6. *PONS Английский язык. Экспресс-курс для начинающих*. Учебное пособие (+ аудиокурс на 4 CD-ROM). Москва: Рипол Классик, 2011. (Редактор Т. Алексиева).

7. Дарси, Брус Бери. *Английский язык. Краткий курс грамматики*. PONS. Перев. А. Радкова. Москва: Рипол-Классик, 2010. (Редактор Т. Алексиева).

8. Лазова, О. *Русский язык в сфере бизнеса*. София: Изд. комплекс УНСС, 2016. (Редактор Т. Алексиева).

9. *Французский язык. Краткий курс грамматики*. Перев. А. Радкова. Изд-во Рипол Классик, серия PONS, 2010. (Редактор Т. Алексиева).

10. Верген Й., Вернер А. *Курс делового немецкого языка*. Перев. О. Лазова. Москва: Мир книги, серия PONS, 2010. (Редактор Т. Алексиева).

Публикувани рецензии, годишници, предговори

1. Професору Цветану Йотову 75 лет. – В: *Acta Linguistica*. Vol. 3, № 2, 2009. С. 110-112.
2. Развитие русистики в Софийском университете – состояние и достижения. – В: *Русистика сегодня: традиции и перспективы*. Сборник докладов юбилейной международной научной конференции (София, 23-25 ноября 2016 г.). София: Тип-топ прес, 2017, с.10-16 (в съавторство с А. Вачева).